

ANONİM ŞİRKETLERDE YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN VE PAY SAHİPLERİNİN HAK VE SORUMLULUKLARI

ÖZET

Anonim ortaklıklarda pay sahipleri sadece taahhüt altına girdikleri sermaye payları kadar sorumlu bulduklarından Şirket borçlarından ötürü Şirketteki pay sahiplerine başvurulamamaktadır. Bunun sonucu olarak pay sahipleri, Şirketin tüzel kişiliği kapsamında koruma altına alınmıştır. Pay sahibi sermaye taahhüdünde bulunarak Şirkete karşı borçlanmış olmaktadır. Anonim Şirket tüzel kişiliğinin hem içerde hem de dışarıda yüzü konumunda olan yönetim kurulu, Şirketin tüm menfaatlerini de dikkate alarak menfaat dengesini koruyup gözetecek şekilde yönetme sorumluluğu altında bulunmaktadır. Bu kapsamda yönetim kurulu yürütme faaliyetleri yanında temsil faaliyetlerini de yerine getirmekle yükümlüdür. Yönetim kurulu görev ve yetkilerini yerine getirirken Şirketin ana faaliyet konusunu gerçekleştirmeye hedeflemeli ve bu hedefe de karar almak sureti ile ilerlemelidir. Yönetim kurulu üyeleri bu sorumluluklarını yerine getirirken yasadan kaynaklanan ve hukuka aykırılığı bulunmadığı sürece esas sözleşme ile öngörölmesi mümkün çeşitli haklara da sahiptir. Ayrıca üyeler için kanun ve esas sözleşmeden kaynaklanan bazı borçlar da aynı zamanda yetki ve hak kapsamında değerlendirilmektedir. Çalışmamızda yönetim kurulunun sorumluluk ve yetkileri detaylı şekilde incelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Şirketler hukuku, anonim Şirket, yönetim kurulu.

ABSTRACT

In the joint stock company, the shareholders cannot apply to the company partners due to their debts, as they are only limited to the capital shares they have committed. As a result, the partners of the company have been taken under protection within the legal entity of the company. The shareholder makes a capital commitment and is indebted to the company. The board of directors of the joint-stock company, both internally and externally, is under the responsibility of managing the company in a way that protects and protects the balance of interests, taking into account all the interests of the company. In this context, the board of directors is obliged to perform representation activities in addition to executive activities. While fulfilling its duties and powers, the board of directors should aim to realize the main activity of the company and should proceed to this goal by making a decision. While fulfilling these responsibilities, the members of the board of directors also have various rights that can be foreseen by the articles of association, unless they are against the law. In addition, some debts arising from law and articles of association for members are also considered within the scope of authority and rights. In our study, the responsibilities and powers of the board of directors are examined in detail.

Keywords: company law, joint stock company, board of directors.

İÇİNDEKİLER TABLOSU

ÖZET.....	0
ABSTRACT.....	1
İÇİNDEKİLER TABLOSU.....	2
KISALTMALAR.....	4
GİRİŞ.....	5
BİRİNCİ BÖLÜM.....	7
YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN HAK ve SORUMLULUKLARI.....	7
1.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Hakları.....	7
1.1.1. Şahsi Hakları.....	7
1.1.1.1. Yönetim Hakkı.....	7
1.1.1.2. Temsil Hakları.....	8
1.1.1.3. Bilgi Talep Etme ve İnceleme Hakları.....	8
1.1.2. Mali Hakları.....	9
1.1.2.1. Huzur Hakkı.....	9
1.1.2.2. Ücret Hakkı.....	9
1.1.2.3. Kazançtan Pay Hakkı.....	10
1.1.2.4. İkramiye ve Prim Hakkı.....	10
1.1.2.5. Diğer Mali Hakları.....	11
1.2. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumlu Olduğu Haller.....	11
1.2.1. Genel Olarak.....	11
1.2.2. Sorumluluğun Vasfı ve Koşulları.....	11
1.2.2.1. Sorumluluğun Vasfı.....	11
1.2.2.2. Sorumluluğun Koşulları ve Müteselsil Sorumluluk ile Farklılaştırılmış Teselsül.....	12

1.2.2.3. Yetkinin Devri Durumunda Sorumluluk.....	13
1.2.3. Sorumluluğun Özel Şekilde Düzenlendiği Haller.....	13
1.2.3.1. TTK'da Ayrı Şekilde Düzenlenen Haller	13
1.2.3.2. Koşulları Oluşmayan Yönetim Kurulu Kararlarının Uygulanmasından Doğan Sorumluluk.....	15
1.2.3.3. Diğer Özel Hallerde Sorumluluk	15
İKİNCİ BÖLÜM.....	16
PAY SAHİPLERİNİN HAK ve SORUMLULUKLARI.....	16
2.1. Pay Sahiplerinin Hakları.....	16
2.1.1. Oy Hakkı.....	16
2.1.2. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı.....	16
2.1.2.1. Genel Kurul Öncesi Bilgi Alma.....	17
2.1.2.2. Aktif Bilgi Alma Hakkı.....	17
2.1.2.3. Bilgi Alma Hakkının Sınırları.....	17
2.1.3. Rüçhan Hakkı.....	18
2.1.4. Kâr Payı Alma Hakkı.....	19
2.1.5. Özel Denetçi Talep Hakkı.....	20
2.2. Yükümlülükler ve Yükümlülükleri Yerine Getirmemenin Sonuçları	21
2.2.1. Pay Bedelini Ödeme.....	21
2.2.2. Sadakat Yükümlülüğü.....	23
SONUÇ	25
KAYNAKÇA	26

KISALTMALAR

AB : Avrupa Birliği

AET : Avrupa Ekonomik Topluluğu

A.Ş. : Anonim Şirket

Bkz. :Bakınız

C. : Cilt

c. : Cümle

İİK : İcra ve İflas Kanunu

md. : Madde

RG : Resmi Gazete

S. : Sayı

s. : Sayfa

TTK : Türk Ticaret Kanunu

Vd. : Ve devamı

GİRİŞ

Anonim ortaklık; belirlenmiş sermayesi paylara ayrılmış, şirket tüzel kişiliğinin borçları konusunda kendi malvarlığı kapsamında sorumluluğu bulunan ve pay sahiplerine yalnızca şirkete taahhütte buldukları payları oranında sorumluluk yüklenebilen bir şirket türüdür (TTK md.329)¹. Anonim şirketin niteliği gereği sermayesinin belirli olması zorunludur. Bunun sonucu olarak şirkete uygulanacak sorumluluk sistemi ve alacakların haklarının korunmasının yolu belirlenmiştir. Payların belirli olmasının yanında, bölünmüş olması da gereklidir. En az bir kuruluş değerinde pay tespiti ile payların belli edilmiş itibari birimlere ayrılması sonucunda paylar bölünmüş olmaktadır².

Anonim ortaklıkta pay sahipleri taahhüt altına girdikleri sermaye payları kadar sorumlu bulduklarından şirket borçlarından ötürü pay sahiplerine başvurulamaz. Yani pay sahipleri, şirketin tüzel kişiliği kapsamında koruma altına alınmıştır. Pay sahibi sermaye taahhüdünde bulunarak şirkete karşı borçlanmış olur. Pay sahiplerinin sorumluluğu esas sözleşmede belirtilen sermaye miktarı kadardır. Taahhüt edilen sermaye borcunun usulüne uygun olarak yerine getiren pay sahibinin şirkete karşı başka sorumluluğu kalmaz. Buna “tek borç ilkesi” denir. Ancak pay sahipliği beraberinde bir kısım hakları ve borçları da getirir. Asli borç olarak nitelendirilen sermaye koyma borcu anonim şirketin faaliyetlerinin sürebilmesi için en temel unsurdur. Bu borç pay sahipliği için vazgeçilmez bir koşuldur³. Sermayenin hepsinin kesin olarak ve hemen getirilmesi zorunlu değildir. Asıl olan sermayenin taahhüt edilmesidir.

Anonim şirketin kuruluşu ile birlikte pay sahipliği oluşmaktadır. Fakat pay sahiplerinin hak ve yükümlülükleri kapsamında şirketin temsil edilebilmesi ve yönetilebilmesi gibi esas konular, yasanın izin verdiği oranda esas sözleşme, iç yönerge ve alınan genel kurul kararlarına göre yönetim kuruluna verilmektedir. Bu esas konular kapsamında çeşitli yetkilere sahip olan yönetim kurulu, anonim şirketin dış ilişkilerinde temsil yetkisi olan organı iken iç ilişkilerde yürütme organı vasfına haizdir. Pay sahiplerinin menfaatlerinin gözetiminde birinci dereceden

---

¹6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, **Resmî Gazete**, 14/2/2011, S.27846.

²**TEKİNALP Ünal**, Anonim Ortaklıkta Yeni Bağlam Sisteminin Esasları, İstanbul 2012, s 12, **PULAŞLI Hasan**, Şirketler Hukuku Genel Esaslar (Genel Esaslar), 5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019, s 313.

³**BAHTİYAR Mehmet**, Ortaklıklar Hukuku, Güncellenmiş 13. Bası, Beta Yayınları, İstanbul, Ocak 2019, s.160; **İMREGÜN Oğuz**, Anonim Ortaklıklar, İstanbul 1968, s 225; **DOMANIÇ Hayri**, Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, İstanbul 1988, s 823.

sorumluluğu bulunan yönetim kurulu anonim Şirket tüzel kiŐiliđini en üst düzeyde yönetmekle ve temsil etmekle yükümlüdür. TTK gereğince gerçek kişiler ve tüzel kişiler yönetim kurulu yeliğine seçilebilir. Bunun yanında yönetim kuruluna birden fazla kişi seçilebileceği gibi tek bir kişi de seçilebilir. TTK 359 f.1 maddesine göre yönetim kurulu yeleri esas sözleşme uyarınca atanabileceği gibi genel kurulca da seçilebilir.

ÇalıŐmada birinci bölümde yönetim kurulu üyelerinin hak ve sorumlulukları incelendikten sonra ikinci bölümde anonim Şirket pay sahiplerinin hak ve sorumlulukları açıklanmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

YÖNETİM KURULU ÜYELERİNİN HAK ve SORUMLULUKLARI

1.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Hakları

Üyelerin hakları birden fazla farklı başlıklar altında sıralanabilir. Ancak genel kabul gören usule göre yönetim kurulu üyelerinin hakları şahsi haklar ve mali haklar başlıkları altında incelenebilir. Yönetim kurulu ve üyeleri yasadan kaynaklanan ve hukuka aykırılığı öngörülmediği sürece esas sözleşme kapsamında düzenlenebilecek çeşitli haklara sahiptir. Üyeler için yasadan ve esas sözleşmeden kaynaklanan bir kısım borçlar aynı anda üyeler bakımından sahip olunan yetki ve haklar olarak değerlendirilmektedir. Bu durumda, kurul üyeleri bir kısım haklarını icra ederken aynı anda söz konusu borçlarını da yerine getirmiş olmaktadır. Bu anlamda şahsi haklar istisnai haller hariç olmak üzere genel yapısı itibari ile bu tip haklar olarak değerlendirilmektedir. Mali haklar ise daha fazla ekonomik yarar ile direkt irtibatlandırılmaktadır.

1.1.1. Şahsi Hakları

TTK md..365'e göre yönetim kurulu üyelerinin bu görevlerinden doğan yönetim ve temsil vazifesi söz konusudur. Bu yönetim ve temsil vazifesi ile farklı hale getirilmiş müteselsil sorumluluğun tabi bir neticesi olarak da çeşitli şahsi vasıfta hakları bulunmaktadır⁴. Bu haklar tabi olarak yasadan kaynaklanan sorumluluğun bir neticesi olması nedeni ile aynı anda üye ve kurul için borç vasfına sahiptir.

1.1.1.1. Yönetim Hakkı

Yönetim kurulu üyelerinin yönetim hakkı ortaklık iç düzeninde şirketi yönetmeyi ve dış ilişkilerde temsil etmeyi de kapsayan bir kısım yetkiler olarak açıklanmıştır⁵. Türk Ticaret Kanunu (TTK)⁶ m.365 ve m.367'de açıklandığı üzere yönetim kurulu üyelerinin en önemli şahsi haklarından biri yönetim yetkisini kullanma hakkıdır. TTK md.392 f.1 hükmünce müzakerelere katılım konusunda bir yasak bulunmadığı sürece her üyenin yönetim kurulu toplantısı sırasında görüşlerini açıkça paylaşma ve oy kullanma hakkına sahiptir⁷. Bunun yanında "yönetim kurulu"

---

⁴POROY Reha/ TEKİNALP, Ünal / ÇAMOĞLU, Ersin, Ortaklıkla Hukuku I, Yeniden Yazılmış 13. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2014. prg.558, s. 367.

⁵BİLGİLİ Fatih/ DEMİRKAPI, Ertan, Şirketler Hukuku, 9. Basım, Dora Basım, Bursa, 2013, s.386

⁶RG: 13.01.2011/27846.

⁷PULAŞLI Hasan, Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt I-II-II, 3.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018 s. 1385.

kurul kararı alarak genel kurulca alınan kararlara karşı iptal davası yoluna başvurabileceği gibi alınan kararların icra edilmesi durumunda üyelerin şahsi sorumluluğu söz konusu olacaksa ilgili üyelerin hepsi ayrı olarak iptal davası yoluna gitmek konusunda yetkili kılınmışlardır⁸.

1.1.1.2. Temsil Hakları

TTK md.365 uyarınca temsil hakkı yönetim kuruluna verilmiştir. TTK md.370 gereği sözleşmede aksi yönde bir düzenleme bulunmadığı ya da yönetim kurulunun sadece bir kişiden ibaret olmadığı zaman temsil hakkını çift imza ile birlikte yönetim kurulu üyeleri tarafından kullanır. Bunun yanında TTK md.371 f.1 gereği “birlikte kullanım” adı altında iki üyeden fazla kişi birlikte temsil hakkını kullanabilir.

1.1.1.3. Bilgi Talep Etme ve İnceleme Hakları

Yönetim kurulu üyelerine tanınmış diğer bir hak da bilgi talep etme ve inceleme hakkıdır. Yönetim kurulu üyeleri görevlerini eksiksiz yerine getirerek kendilerini müteselsil sorumluluktan koruyabilirler. Zira üyelerden görevlerini eksiksiz yerine getirmeleri ve müteselsil sorumluluktan kendilerini korumaları önemle beklenir. Bu haklar TTK md.392’de ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir. Anılan maddenin 6. fıkrasında özellikle açıklandığı üzere belirtilen haklar kaldırılmaz veya kısıtlanmasına yönelik bir düzenleme yapılamaz. Ayrıca üyelerin bilgi talep etme ve inceleme hakları esas sözleşme ve yönetim kurulu vasıtası ile genişletilebilir. Yönetim kurulu üyeleri şirkete ilişkin bütün iş ve işlemlerle ilgili bilgi talep edebilir, soru sorabilir ve incelemede bulunabilir. Kanunun birinci fıkrasının gerekçesinde de belirtildiği gibi söz konusu hak tamamen üyenin kişiliğine tanınmış bir haktır. Üyenin bu konudaki talebi reddedilemez, aksi durumda üyenin dava hakkı saklıdır. Şirket yönetimi ile görevli kişiler ile komiteler de bilgi vermekten kaçınamaz. TTK md.392 f.3 uyarınca üyeler, kurul toplantıları haricinde bilgi talep etmek için yönetim kurulu başkanından izin almalı, görevinin yerine getirilmesi için gerekli ise başkandan şirket defterlerinin ve dosyalarının incelemek için tarafına sunulmasını talep edebilir. Yönetim kurulu başkanının bilgi talep etme ve inceleme hakkının düzenlendiği TTK md.392 f.5 hükmünde başkanın söz konusu hakkı sınırsız kullanamayacağı düzenlenmiştir. Başkan kurul izni almadan yönetim kurulu toplantıları haricinde bilgi talep edemez, şirkete ait defter ve dosyaları

---

⁸PULAŞLI, Şirketler Hukuku Şerhi, s.1066.

inceleyemez⁹. TTK md.392 f.4 hükmüne göre yönetim kurulu başkanı, üyenin talebini kabul etmezse talepte bulunan üyenin aynı talebi yönetim kuruluna sunması için iki günlük süresi vardır. Talepte bulunan üyenin müzakere ve oylamada bulunmasında bir sakınca yoktur. Zira problem şirket harici şahsi bir çıkar ile ilgili değildir¹⁰. Kurul, üyenin talebini kabul etmezse şirkete ait merkezin olduğu yer Asliye Ticaret Mahkemesi'ne başvuru hakkı saklıdır.

1.1.2. Mali Hakları

TTK md.394 hükmü gereği yönetim kurulu üyelerinin mali hakları sınırlı sayı ilkesine göre düzenlenmiştir. Söz konusu haklar “huzur hakkı”, “ücret”, “kazançtan pay hakkı”, “ikramiye ve prim hakkı” ve “yıllık kârdan pay hakkı” olarak sayılmış ve bu hakların miktarının esas sözleşme ile ya da genel kurul tarafından alınan karar ile belirlenebileceği düzenlemiştir.

1.1.2.1. Huzur Hakkı

Huzur hakkı, yönetim kurulunu oluşturan üyelerin hazır oldukları tüm toplantılar karşılığında aldıkları bir çeşit ücret olarak açıklanmıştır¹¹. Bu hak yalnızca belirli bir üye için öngörülemez ve özel bir işin yapılması için düzenlenemez. Yargıtay'ın 11. Hukuk Dairesinin 10.5.2010 tarih, 2010/5400 Esas sayılı ve 2010/5060 Karar no'lu kararında; huzur hakkının o dönemde çalışma içinde bulunan yöneticilerin emek ve mesailerinin karşılığı olduğunu, genellikle aylık olarak ödenen bu tutarın genel kurul kararı ile belirlendiğini, tek bir yönetici için, belirli bir işin karşılığı ödenen tutarın huzur hakkı olmadığını belirtmiştir¹². Esas sözleşmeye eklenecek bir hükümle huzur hakkı tamamen kaldırılabilir ya da her toplantıda ödenmesi yerine toplantı aralığına göre belli dönemlerde ödenmesine karar verilebilir¹³.

1.1.2.2. Ücret Hakkı

TTK md.394 hükmü kapsamında tıpkı huzur hakkı gibi ücret hakkı da esas sözleşmede düzenlenebileceği gibi genel kurul kararına göre de düzenlenebilir. Fakat esas sözleşmede hüküm bulunmaz veya genel kurul tarafından alınacak karar vasıtası ile düzenlenme imkânı bulunmazsa

---

⁹BAHTİYAR, s.242

¹⁰MOROĞLU Erdoğan, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Değerlendirme ve Öneriler, 8. Baskı, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2016. s.201.

¹¹ÇAMOĞLU/(POROY / TEKİNALP), prg.559, s. 368.

¹²YARALI, Levent, Şirketler Hukukuna İlişkin Yargıtay Kararları I, Karar-17, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara, 2012, s.77-79

¹³BAHTİYAR Mehmet, Ortaklıklar Hukuku, s.196.

ücret talebi için üyeler mahkemeye başvurabilirler. Ücret hakkının esas sözleşmede tutarı belirtilmeden öngörülmesi halinde, zımni olarak ücret tutarının belirlenmesinin genel kurula esas sözleşme ile bırakılmış olduğu anlaşılır.

1.1.2.3. Kazançtan Pay Hakkı

Yönetim kurulu üyelerini teşvik amacı ile ortaklık kazancından pay hakkı tanınabilir. Bunun için de TTK md.394 hükmü gereği huzur hakkı ve ücret gibi esas sözleşmeye eklenecek bir hüküm ya da genel kurul kararı gereklidir. TTK md.511 gereği yönetim kurulu için kazançtan pay hakkı, yalnızca net kârdan ve sadece yedek akçe miktarı tespiti ertesinde ve pay sahipleri için ödenen sermayenin yüzde beşi kadar ya da esas sözleşmede düzenlenen daha çok oranda kâr payı aktarılması ertesinde verilebilir¹⁴. TTK md.512 hükmü gereği haksız bir şekilde ve iyi niyete aykırı olarak kazançtan pay eline geçen yönetimi oluşturan kurulun üyeleri bunu iade etmekle yükümlüdür. TTK md.513 hükmü gereği şirketin iflası durumunda, yönetim kurulu üyeleri şirket alacaklıları için, iflas açıklanmadan önce üç sene boyunca uygun miktarda ve mali grafiklere uyan ücretten daha fazla olarak kazanç primi ya da daha farklı bir isim altında hizmetleri için ödeme olarak aldıkları tutarı iade etmek zorundadırlar.

1.1.2.4. İkramiye ve Prim Hakkı

TTK md.339 f.2 f bendi gereğince üyelere gösterdikleri başarıları için esas sözleşmede belirtilerek ikramiye vermek mümkündür. Esas sözleşmede TTK md.339 f.2 gereğince ikramiye verileceği şeklinde bir düzenleme olması yeterli sayılmaktadır. Miktarı genel kurul belirleyebilir. Yönetim kurulu üyeleri tarafından ikramiye talep edilemeyeceğinden; ikramiye hakkı, ödeme koşulları ve hukuki yapısı bakımından kazançtan pay alma hakkına göre farklı değerlendirilmelidir¹⁵. Esas sözleşme gereği dağıtımı uygun görülmüş olup, herhangi bir şart öngörülmemiş ise zarar söz konusu olsa bile Türk Medeni Kanunu¹⁶ (TMK) 2.madde ve TTK 445.maddede bulunan dürüstlük kuralları uyarınca genel kurulun ikramiye dağıtımında takdir hakkı vardır.

---

¹⁴PULAŞLI, Şirketler Hukuku Şerhi, s.1411.

¹⁵ÇAMOĞLU/(POROY / TEKİNALP), prg.562, s. 369.

¹⁶ RG: 22.11.2001/24607.

1.1.2.5. Diğer Mali Hakları

Yönetim kurulu üyeleri için öngörülen haklar, mevzuatın çizdiği sınırlar içinde çeşitli şekillerde düzenlenebilir. Bu kapsamda muhtelif nakit ödeme yolları dışında aynî olarak bir kısım menfaatler de sağlanmasına olanak tanınarak, kurul üyelerinin alacakları için oldukça geniş bir alan sağlanmıştır. Paya dayalı türevler, pay alım opsiyonları, mülkiyeti ya da kullanımı için verilen ev ve otomobil örnek olarak sayılabilir.

1.2. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumlu Olduğu Haller

1.2.1. Genel Olarak

TTK md.553 hükmü gereğince yönetim kurulu üyeleri yasadan ve esas sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerini kusurlu olarak yerine getirmezlerse ortaklığa, pay sahiplerine ve ortaklık alacaklılarına karşı sebep oldukları zarar nedeni ile sorumludurlar¹⁷. Türk Ticaret Kanunu'nda özel bir düzenlemeye konu olan üyelerin sorumluluğu sınırsız ve şahsi niteliktedir. Yani sorumlu oldukları hallerde zararı tüm malvarlıkları ile tazmin etmekle mükelleftirler. Kurul için ayrı bir tüzel kişilik söz konusu olmadığından organ namına hak ve yükümlülüklerin bağımsız şekilde muhatapı olan üyeler, malvarlıkları ile sorumlulukta taraf sıfatını haiz olacaklardır¹⁸.

1.2.2. Sorumluluğun Vasfı ve Koşulları

1.2.2.1. Sorumluluğun Vasfı

TTK md. 553 ile sorumluluk için “kusur karinesi” kaldırıldığından, dava açma hakkına sahip kişi, yargı dosyasında üyenin kusurlu davrandığını kanıtlamaya yarar belgeleri ibraz etmek mecburiyetindedir. TTK md.369 hükmünde düzenlenen özen borcu kapsamında, davalı konumunda bulunan üye, zarara neden olan işlemlerde özen yükümlülüğüne uygun hareket ettiğini kanıtlayarak sorumluluktan kurtulabilecektir. Söz konusu yasa metninde özen yükümlülüğü “iş adamı kuralı” ile görünür hale getirilmiştir. Bunun dışında TTK md.553 f.3 hükmü gereği kurul üyeleri kendi kontrolü haricinde oluşan işlemlerden kaynaklanan sorumluluğunu “gözetim” ve “özen” borcunu gerekçe göstererek geçersiz hale getiremez.

---

¹⁷ÇAMOĞLU, Ersin, Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, 3.Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2010, s.12.

¹⁸GÜNEY, Necla Akdağ, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2010, s.38.

Üyelerin sorumluluğunun kaynağı sözleşmeye dayanan bir ilişkidir¹⁹. Bu nedenle akdi vasfı söz konusudur. TTK md.553 f.1 hükmü uyarınca üyelere karşı açılacak davalarda dayanak nokta sözleşmeye aykırılık nedenidir. Bu hükümde düzenlendiği gibi yasa ve esas sözleşmeden kaynaklanan görevlerin yönetim kurulu üyelerince gereği gibi yerine getirilmemesi durumunda, bu hal sözleşmeye dayanan ilişkinin diğer tarafını teşkil eden ortaklığa karşı sözleşmeye aykırılık olarak değerlendirilecektir.

1.2.2.2. Sorumluluğun Koşulları ve Müteselsil Sorumluluk ile Farklılaştırılmış Teselsül

TTK md.553 hükmü gereği sorumluluk konusunun tamamlanması için zararın oluşması zorunludur. Ayrıca zarar koşulu tazminat davası için esaslı bir unsurdur. Doğrudan zararın gerçekleşmesi yanında dolaylı olarak gerçekleşen zarar da sorumluluk için yeterlidir²⁰. TTK md.553 kapsamında doğrudan zarar halinde dava açma hakkı düzenlenirken; TTK md.555 ve md.556 ile dolaylı şekilde zarara uğrayan olabilecek alacaklılar ve pay sahipleri için ayrı düzenlemeler getirilmiştir.

Mülga kanunda kusur derecesine bakılmaksızın sorumlu yöneticilerin hepsi tazminatın tamamı ile ilgili davaya konu olabiliyordu. Farklılaştırılmış teselsül ilkesini düzenleyen TTK md.557 hükmü gereği kusurları nedeni ile zararın oluşmasına sebep olan her bir üye kusurları oranında ve somut olayın koşulları uyarınca diğer sorumlular ile birlikte sorumluluk altındadırlar. Burada sorumlular için iç ilişkilerden ziyade dış ilişkilerdeki sorumluluk miktarı öne alınır ve her bir müteselsil sorumluya karşı gidilmesi mümkün tavan miktar tespit edilir²¹. Yönetim kurulu tek kişiden oluşuyorsa ilgili üye ve şirketin diğer yöneticilerinin bir kısmı sorumlu tutulursa farklılaştırılmış teselsül söz konusu olur²². Ancak “birlikte zarar” ve zarara dahil olanlardan en az birisi için “kusur” eylemi söz konusu ise farklılaştırılmış teselsülden bahsedilebilir. Farklılaştırılmış teselsülün tabi bir neticesi olarak, müteselsil olarak sorumlu tutulan ayrı tazminat yükü altında olan alt gruplar ortaya çıkacaktır.

---

¹⁹ Oğuz İmregün, Erdoğan Moroğlu'na 65.Yaş günü Armağanı, 2. Baskı, İstanbul, Beta Basım Yayım, 2001, s. 260

²⁰ Özmen, Çiğdem, Anonim Şirkette Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, YDK Dergisi, Sayı:3, s. 37

²¹ ÇAMOĞLU/(POROY / TEKİNALP), prg.591.a, s. 391.

²² ÇAMOĞLU/(POROY / TEKİNALP), prg.591.a, s. 391.

1.2.2.3. Yetkinin Devri Durumunda Sorumluluk

TTK md.553 f.2 hükmü gereği, yasadan ya da esas sözleşmeden kaynaklanan görev veyahut yetkiyi, yasaya göre, başka birine devreden organlar ya da şahıslar, devralanların fiil ve kararlarından sorumlu değillerdir. Ancak devralan şahısların seçimi konusunda makul oranda özen göstermedikleri kanıtlanırsa, devredenlerin sorumluluğundan bahsedilir. Esas sözleşme kapsamında “iç yönerge düzenlemesi” şeklinde bir hüküm olmadan iç yönerge ile yetki devri geçersiz sayılacaktır. Devredilemez bir yetkinin devir işlemi de geçersiz sayılacaktır. Böyle bir halde üyelerin tamamının sorumluluğuna gidilir²³.

1.2.3. Sorumluluğun Özel Şekilde Düzenlendiği Haller

1.2.3.1. TTK’da Ayrı Şekilde Düzenlenen Haller

TTK 549.maddesi gereği, ortaklığın kuruluş aşaması, sermayesinin yükseltilmesi ve aşağıya çekilmesi ile birleşme hali, bölünme durumu, tür değiştirme ve menkul kıymet çıkarma tarzı işlemlerle ilgili belgelerin, izahnamelerin, taahhütlerin, beyanların²⁴ ve garantilerin yanlış, hileli, sahte, gerçeğe uygun olmamasından, gerçeğin gizlenmiş bulunmasından ve diğer kanuna uygun olmayan işlemler sonucu doğan zararlardan, belgeleri düzenleyenler veya beyanda bulunanlar ile kusurlarının tespiti durumunda bunlara katıldığı tespit edilenler sorumlu kabul edilir. Bu hükme uyan sorumluluk halinin koşulları ise yasaya aykırı, doğruyu yansıtmayan, gerçeği dürüstlikle göstermeyen beyanlar ile bazı konuların saklanması ve böylece zararın ortaya çıkışı ile uygun nedensellik bağının oluşmasıdır. Ayrıca hüküm lafzında bulunan “katılanların” sorumluluğunda kusur koşulu istenirken, “düzenleyenler” için kusursuz sorumluluk getirilmiştir²⁵.

TTK md.550 f.1 hükmü uyarınca, sermaye bütünüyle taahhüt edilmemiş ya da karşılığı yasa ya da esas sözleşme hükümleri uyarınca ödemesi yapılmamış iken, taahhüt yapılmış ya da ödemesi yapılmış gibi hareket edenler ve kusuru bulunmaları koşulu ile ortaklık yetkilileri, söz konusu payları üstlerine almış sayılacaklar ve payların karşılıkları dışında başka oluşan zarar

---

²³DOĞAN Beşir Fatih, 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2011. s.273.

²⁴ ÇAMOĞLU/(POROY / TEKİNALP), prg.593, s. 392).

²⁵ KOÇAK Ahmet Necip Türk Ticaret Kanuna Göre Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu, Yüksek Lisans Tezi,2018 s.172

kısmını da faizi de eklenerek müteselsil olarak ödemek mecburiyetinde kalacaklardır. Söz konusu düzenleme sermayenin koruma altına alınması ilkesinin tabi bir tezahürüdür. Hükmüle kusur şartına bağlı bir sorumluluk düzenlenirken; koşulların oluşması durumunda TTK md.557 gereği farklılaştırılmış teselsül de uygulanabilir.

TTK md.551 hükmü gereği hususuyla kuruluş aşamasında ve sermaye artırımları için kullanılması düşünülen aynı sermaye ya da devralınması düşünülen işletme ile birlikte ayınları için değer biçilmesinde benzerlerine göre yüksek fiyat verenler, işletme ve ayının vasfını ya da hâlini farklı gösterenler ya da farklı bir tarzda yolsuzluklara karışanlar bu eylemlerden doğan zarardan yönetim kurulu üyeleri sorumludur. Hükmün uygulanmasında kusur esasına dayanılır.

TTK 552 maddesinin 1. fıkrası hükmüne göre bir anonim şirket ya da başka bir şirket kurmak amacıyla, şirket sermayesinin artırımı ya da bunun vaadi ile halktan para toplamak için gerekli iznin Sermaye Piyasası Kurulu'ndan (SPK) alınmaması halinde, toplanan paranın derhal SPK tarafından belirtilen bir hesaba yatırılmamasından yönetim kurulu üyeleri, yöneticileri ve girişimcileri müteselsil olarak sorumludur. Bu hükmün uygulanması için kusur zorunlu olmadığı gibi iyi niyetle hareket de hükmün uygulanmasına engel değildir.

TTK md.397 f.4 hükmü gereği bağımsız denetim kapsamında bulunan sermaye ortaklıkları, kuruluş aşmalarını ticaret siciline kayıt edilmesinden sonra üç içerisinde bir internet sitesi kurmak ve bunun belli bir kısmını kamuyu aydınlatma ilkesi dahilinde gereken konuların yayımlanmasına açmakla sorumludurlar. Aksine davranışın sebep olduğu zarar, yasaya aykırılığın bütün sonuçların ortaya çıkmasına neden olur ve kusurlu üyelerin TTK md.562 f.12 hükmü gereği hukuki ve cezai sorumluluğun doğmasına neden olur.

Genel Kurul tarafından alınan kararların hem zamanında hem de gereklerine uyan bir şekilde ifa etmekle yükümlü olan yönetim kurulu üyelerinin bu yükümlülüğü, genel kurulun yürütme ve icra organı olarak sayılmaması nedeniyledir²⁶. Aksine davranış sorumluluk gerektirir. Bu sorumluluk durumu TTK md.553'de düzenlenen genel sorumluluk hükmü ve TTK md.369'da düzenlenen özen ve bağlılık borcundan doğmaktadır. Üyeler icrası gerekli genel kurul kararlarını özen ve bağlılık borcu gereği sıhhat yönünden incelemekle yükümlüdür. Sakatlık tespitinde

---

²⁶KIRCA, İsmail / ŞEHİRALİ Çelik, Feyzan Hayal/ MANAVGAT, Çağlar, Anonim Şirketler Hukuku, C.1, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 2013, s.566.

icradan kaçınmalıdırlar. Bunun dışında kararların ortaklık menfaatlerine aykırılığın tespiti halinde de icrasından kaçınılmalıdır. İcra aşamasında fark edilen aykırılık için ilk fırsatta genel kurula talimat sorma borcu üyeler için sorumluluk gerektiren başka bir yükümlülüktür²⁷.

1.2.3.2. Koşulları Oluşmayan Yönetim Kurulu Kararlarının Uygulanmasından Doğan Sorumluluk

Gerekli koşulların sağlanamaması nedeni ile bir kısım yönetim kurulu kararları icra edilme yeteneğini kazanamaz. Böyle bir durumda sakat olan kararın icrası aşamasında zarar gerçekleşirse, kusur sorumluluğu gereği kararı icra eden veya başka sıfatta olan bir temsilcinin sorumluluğu söz konusu olacaktır. İcracı, yönetimi oluşturan kurulun üyelerinden biri olursa TTK 369. maddesinde yer bulan özen ve bağlılık yükümlülüğü uyarınca ve TTK md.553 f.1 gereği üyenin sorumluluğuna gidilir.

1.2.3.3. Diğer Özel Hallerde Sorumluluk

TTK kapsamında üyeler kendi görev süreleri boyunca yönetim ile ilgili işler dahilinde sorumlu olup, seleflerinin işlemleri için gözetim görevi olmadığından sorumlulukları düzenlenmemiştir. Buna rağmen TTK md.369'da düzenlene özen ve bağlılık borcu dahilinde, yeni seçilen üyelerin bu tip işlemleri inceleyerek; hukuka aykırılıkların tespiti halinde zorunlu hukuki yollara başvurmalıdırlar²⁸.

Üyenin toplantıya katılmaması, oylamada çekimser kalması ya da sessizliği tercih etmesi durumlarında sorumluluğu hususu somut olayın şartları dahilinde değerlendirilmelidir. Böyle bir halde, üyenin bu tür davranışlarının gerekçesini zapta geçirmesi ile ilerde bu gerekçeyi muhtemel sorumluluk isnatlarında yargı yolunda kullanabilecektir.

---

²⁷ÇAMOĞLU/(POROY / TEKİNALP), prg.599, s. 394.

²⁸ÇAMOĞLU/(POROY / TEKİNALP), prg.586, s. 383.

İKİNCİ BÖLÜM

PAY SAHİPLERİNİN HAK ve SORUMLULUKLARI

2.1. Pay Sahiplerinin Hakları

2.1.1. Oy Hakkı

Anonim şirketler ayrı ve özerk bir yapıda olduğu için, genel kurulda şirket yönetiminde etki edebilmenin en önemli yollarından biri pay sahibi olanların oy kullanma hakkıdır²⁹. Oy hakkıyla pay sahipleri şirket işlerine katılmış olurlar. Ancak oy hakkı paya bağlanmıştır. Yani her pay sahibinin bir oy hakkı vardır (TTK md.226). Bunun dışında itibari değeri eşit paylardan bir kısmına, bir pay için en çok on beş oy hakkı tanımak koşulu ile ana esas sözleşmeye kural eklenebilir. Böylece oyda imtiyazlı pay oluşturulur. TTK md.435 uyarınca payın yasal olarak ya da esas sözleşme kapsamında tespit edilmiş olan en az miktarının karşılanması ile oy hakkı ortaya çıkar. Pay taahhüt edenler, ödeme borcunu ifa ettikten sonra oy kullanabilirler. Bunun yanında TTK 434.maddesi uyarınca pay sahipleri, oy kullanma haklarını paylarının bütün itibari değerleriyle orantılı şekilde kullanabilirler. Oy hakkı ancak genel kurulda kullanılması mümkün bir haktır. Dolayısı ile mektupla oy kullanılamaz. Ancak elektronik ortamda genel kurula katılım sağlayarak oy kullanılabilir.

2.1.2. Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı

Pay sahibinin, ortağı olduğu şirketin iş ve eylemleri konusunda net bilgilere erişim hakkı olması gerekir. Bu bilgi edinme ihtiyacı ise bilgiyi isteme ve incelemede bulunma hakkı olarak ortaya çıkar. TTK 437. maddesinde söz konusu hak bireysel bir hak sahipliği şeklinde düzenlenmiştir³⁰.TTK bünyesinde bulunan pay sahibi için bilgiyi isteme ve incelemede bulunma hakkı, paya sahip olanların haklarını bilinçli olarak kullanmalarını sağlayan bir hak olarak hukuk sisteminde düzenlenmiştir³¹.

---

²⁹ÇEKER, Mustafa (2000) Anonim Ortaklıkta Oy Hakkı ve Kullanılması Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, s. 5.

³⁰KAYA Arslan, Pay Sahibinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı (İnceleme Hakkı), 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu, s. 2, İstanbul, 1997.

³¹DEĞİRMENCİOĞLU AYDIN Nihan, Anonim Şirketlerde Özel Denetim İsteme Hakkı, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2015, s. 135

2.1.2.1. Genel Kurul Öncesi Bilgi Alma

Her sene yapılagelen genel kurulun olağan toplantısına hazırlanmak için pay sahibi anonim ortaklığa ait merkez ya da şubelerine başvurarak, genel kurulun olağan toplantısı yapılmadan en az beş gün önce, pay sahibi olanın kanaatine ulaşılabilir tutulan finansal tabloları, konsolide finansal tabloları, senelik raporu ve kar dağılım önerilerini inceleyerek bilgi sahibi olabilir. TTK 437/1.maddesinde bulunan ve pay sahibi olanın sadece belge incelemekle yetinip, yönetim kurulu ve yöneticilerine herhangi bir soru sorma hakkı bulunmadığından, bu husus pasif bilgi alma hakkı olarak adlandırılır³²

2.1.2.2. Aktif Bilgi Alma Hakkı

TTK 437/2. maddesinde düzenlenen aktif bilgi edinme hakkı uyarınca ise pay sahibi, anonim şirket genel toplantısında yönetim oluşturan kurula ve denetçi olanlara soru sorarak malumat ister³³. Aktif bilgi edinme hakkı dahilinde payın sahibi olan soru sormanın yanında anonim ortaklığın ticari defterlerini ve yazışmalarını inceleme hakkına sahiptir. İncelemede bulunma konusu bilgi edinme hakkına dahil olmayan, her payın sahibine tanınmış bağımlı olmayan vasıfta bir haktır. Dolayısıyla daha önceden bilgi alma hakkı kullanıldığı ileri sürülerek inceleme hakkı geri çevrilemez³⁴.

2.1.2.3. Bilgi Alma Hakkının Sınırları

TTK 437/3. maddesinde bilgi edinme hakkının sınırı olarak şirket sırrı ve korunmaya değer şirket menfaatleri düzenlenmiştir³⁵. Bu sınırın kabulü için şirketin menfaatleri konusunda somut tehlikenin açıklanması ve bu tehlikenin gerçekleşme ihtimali olduğunun kanıtlanması gerekir³⁶. Bunun yanında hakkın kötüye kullanılması yasağı olarak bilinen Medeni Kanun md.2'de düzenlenen dürüstlük kuralı bilgi alma hakkının diğer bir sınırını oluşturur. Pay sahibi anonim

---

³²ÇAMOĞLU/(POROY / TEKİNALP), prg.591.a, s. 391.

³³BAHTİYAR Mehmet, Ortaklıklar Hukuku, s. 295; DOMANIÇ Hayri, Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması s. 798; KAYA s. 155.

³⁴KAYA, s.292

³⁵ATALAY Oğuz, Anonim Şirketlerde Bilgi Alma ve İnceleme Haklarının Mahkeme Aracılığıyla Kullanılması (Bilgi Alma Hakkı), Dokuz Eylül Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 18 Özel Sayı 2014, Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ' e Armağan, s. 58; PULAŞLI, Hasan, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, s. 628.

³⁶PULAŞLI, Şerh II, s. 1941.

şirket ya da bağılı şirketlerde iş almak, payların satın alımına olanak sağlamak, şantaj veya ortaklığın zarar görmesi amacı ile bu hakkını kullanamaz.

2.1.3. Rüçhan Hakkı

Rüçhan hakkı, pay sahibinin anonim ortaklıkta bulunan pay oranının himayesi için düzenlemiştir. Bu sayede anonim ortaklıkta dış kaynaklar vasıtası ile gidilen sermaye artırım neticesinde çıkarılacak yeni paylar, pay sahipleri tarafından payları ile orantılı olarak alınabilecektir. Pay sahibine kendi katılımlarına uygun olacak şekilde yeni çıkan paylardan alma hakkı tanınmıştır³⁷. Türk hukuk sisteminde rüçhan hakkının esas sözleşme ile sınırlandırılmasına yönelik belirli bir düzenleme yoktur. TTK 461/2.maddesinde anonim ortaklığın menfaatleri, sosyal görüşler ve gerekli durumlara göre, genel kurulun ana sermaye artırım konusundaki genel kurulun toplantı aşamasında, eşit işlem prensibine riayet edilerek paya sahip olanın rüçhan hakkı konusunda sınırlandırma yetkisi tanınmıştır. Her genel kurul toplantısı yerine yalnızca esas sermaye artırım toplantısında rüçhan hakkının sınırlandırılmasına izin verilmiştir. Eşit işlem ilkesi yanında TTK md.445'de düzenlenen dürüstlük kuralına da uyulmalıdır. Sınırlandırma için ileri sürülen gerekçelerin haklı bir neden olup olmadığına mahkemeler açılan iptal davalarında değerlendireceklerdir. Böylece bu hakkın kaldırılması ya da sınırlandırılması hali çok istisnai olarak düzenlenmiştir. Rüçhan hakkının pay sahipleri tarafından kullanımı zorunlu değildir. Yönetim kurulu tarafından bu hakkın kullanımı için 15 günden az olmayan süre vermesi gereklidir. TTK md.161/4'de rüçhan hakkının devredilebileceği açıkça düzenlenmiştir.

Yeni çıkan payların hepsini bir tek pay sahibi alamaz. Zira tüm pay sahipleri rüçhan hakkını sermayede bulunan pay hakkına göre kullanabilecektir. Bunun yanında intifa senedi sahiplerinin bulunması durumunda rüçhan hakkı bu senet sahiplerine ait olduğundan oranlamanın da değişme ihtimali bulunmaktadır. Yeni pay alma hakkının tespitinde itibari değer temel alınır. Genel kurulun rüçhan hakkının sınırlandırılması konusundaki yetkileri TTK'da objektif olarak düzenlenmiş ve genel esas sözleşme hükmü vasıtası ile rüçhan hakkının sınırlandırılması engellenmiştir³⁸.

---

³⁷PULAŞLI, Şirketler Hukuku Şerhi, C.II, &48, N.94, s 56, **BAHTİYAR**, s 302.

³⁸Türk Ticaret Kanunu, 461.madde gerekçesi. **PULAŞLI**, Şirketler Hukuku Şerhi, C.II. &48, N.94

2.1.4. Kâr Payı Alma Hakkı

Ekonomik içerikli, para ile ölçülebilir değeri olan kâr payı alma hakkı, anonim şirket ortağının en önemli mali ve bireysel hakkı olarak açıklanabilir³⁹. Kâr payı bireysel hal olduğundan diğer pay sahiplerinin katılımı gerekmeksizin kullanılabilir. Kâr payı hakkı yalnızca özü korunabildiğinden ortaklık menfaatleri gerekçe gösterilerek kapsamı sınırlandırılabilen nispi müktesep hak niteliğindedir⁴⁰. Buna göre kâr payı hakkını genel kurul sınırlayabilir ancak özüne dokunamaz⁴¹. Hakkın özü ise Medeni Kanun md.2 kapsamında ve olayın özellikleri gereğince objektif iyi niyet kurallarına da riayet edilerek tespit edilmelidir.

Kâr payı alma hakkı iki temel koşul ile birlikte gerçekleşir. Faaliyet dönemi boyunca kâr elde edilmesi ya da kâr dağıtımını için yedek akçelerin çözülmesinin sağlanması birinci koşul iken; kârın ya da kâr dağıtmak için yedek akçelerin çözülerek dağıtılması konusunda karar verilmesi ikinci koşuldur⁴². Genel kurulca kâr payının bölüştürülmesi yönünde karar alınması ile alacak hakkına dönüştüğünden, kâr payı koşula dayana bir alacak hakkıdır⁴³. Buna göre faaliyet devrinin sonunda kâr oluşmuş ya da şirketçe dağıtılması mümkün değerlerin varlığı halinde, genel kurul tarafından kârın dağıtılması yönünde karar alındığı anda pay sahipleri için koşula dayanan olan talep hakkı şartı olmayan bir alacak hakkına bürünür. Burada özellik gösteren hal, genel kurulca bilanço tasdikinin yeterli bulunmaması ve bununla birlikte özel bir kâr dağıtım kararının alınması zorunluluğudur. Genel kurulun toplantısı sonrası düzenlenen kâr payı dağıtım iradesi ile alacak hakkına dönüşen kâr payı hakkı, sahiplerince başkalarına devri yapılabilir, hacze konu olabilir ve dav konusu olabilir. Kâr bölüşüm kararı sonrası alacak hakkı haline bürünen kâr payı hakkı üstünde genel kurul tarafından başka bir karar alma yetkisi bulunmamaktadır.

---

³⁹**Bilgili Fatih, ve Ertan Demirkapı**, Şirketler Hukuku Dersleri s. 204; **YANLI Veliye**, “Anonim Şirketlerde Kârın Tamamen Devrine İlişkin Bir Tasarruf Yapılabilir mi”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. LV, S.4, 1997, s. 201.

⁴⁰**TEKİNALP Ünal**, Anonim Ortaklığın Bilançosu ve Yedek Akçeleri, 2. Baskı, 1979, s.439; **TEOMAN Ömer**, Anonim Ortaklıklar İntifa Senetleri, İstanbul, 1978, s.221-223; **PULAŞLI**, Şerh 1404.

⁴¹**KARAHAN Sami**, Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar ve İmtiyazların Korunması, İstanbul 1991. (İmtiyazlı Paylar) 34; **ARSLANLI Halil**, Anonim Şirketler IV-V, İstanbul, 1961, s.131.

⁴²**ARSLANLI Halil**, Anonim Şirketler, Umumi Hükümler, 1960, s.212.

⁴³**ARSLANLI Halil**, AŞ-I 212; Bilgin, Yüksel. «Anonim Ortaklıklarda Kâr Dağıtımı ve Kâra Katılan Kişiler.» Ankara: İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, Yayın No:189, 1982. S. 37; **PULAŞLI**, Şerh 1403.

2.1.5. Özel Denetçi Talep Hakkı

TTK 438/1.maddesi uyarınca pay sahibi olan her kişi, pay sahibi olmanın getirdiği haklarının içinde gerekli olduğu takdirde ve bilgi edinme ya da incelemede bulunma hakkı daha önce kullanılmışsa, belirlenmiş olayların ayrı bir denetimle açıklanmasını, gündem içinde bulunmasa da genel kuruldan talep edebilir. Sahip olunan payın oranı ile bu paya sahip olma süresi, bu hakkın kullanımında bir önem arz etmemektedir. Pay sahipleri için düzenlenen bu hak esas sözleşme ya da şirket organlarından herhangi bir organın alacağı karar ile yok sayılamaz ya da sınırlandırılmaz veya kanunda öngörülen haller dışında sınırlandırılmaz⁴⁴.

Özel denetim isteme hakkının vasfı, özel denetim usulünün basamaklarına ve talepte bulunanlarca takip edilen yola göre farklı şekilde görünür. Genel Kurulun talebi uygun görmesi ile pay sahibi olanın yargı yolu ile özel denetmen talep etmesi bireysel hak vasfındadır. Genel kurulca özel denetçi talebi reddedilirse özel denetim isteme hakkı azınlık hakkı vasfına bürünür. Özel denetçi istemine ilişkin bireysel hakkın, ret kararı ile azınlık hakkına dönüşmesi ile pay sahibinin tek başına hayata geçiremediği özel denetçi talebinin azınlık pay sahipleri ile birlikte gerçekleştirilmesi imkanını oluşturmaktadır.

Özel denetim, bilgi alma hakkının devamı ile aynı amaca hizmet etmektedir. Bu yönü ile özel denetim, şirketin hukuka uygun olmayan işlem ya da kararlarının pay sahibince tespit edilmesine ve bu konular ile ilgili kanıtları toplamasına hizmet etmektedir. Talebi yapan pay sahibi, özel denetim talep edilen konu ile ilgili öncesinde bilgi edinme ve incelemede bulunma hakkını kullanmış olmalıdır. Buna göre özel denetim hakkı, bilgi alma ya da inceleme talep etme hakkı ile ilgili amacın gerçekleşmemesi üzerine başvuru fer'i bir yoldur.

Özel denetim talebi iki aşamalıdır. Genel kurul esnasında özel denetim talebinin yapılması birinci aşama iken; özel denetçinin hâkim kararı ile atanması ikinci aşamadır. Genel kurulca özel denetçi talebi kabul edildikten sonra ortaklık ya da bir pay sahiplerinden biri otuz gün içerisinde şirkete ait merkezin olduğu yerdeki ticaret mahkemesine başvurarak özel denetçi talebinde bulunur. Genel kurulca reddedilen özel denetçi talebi ile azınlık hakkına dönüşen özel

---

⁴⁴ **MOROĞLU Erdoğan**, Anonim Ortaklıkta Özel Denetçi, *İÜHFM*, C. XLII, S. 1-4, *Ernst HIRSCH'e Armağan*, İstanbul 1976., s. 342, **PASLI Ali** "Anonim Ortaklıkta Özel Denetçi Tayini", *Bilgi Toplumunda Hukuk*, Prof. Dr. Ünal Tekinalp'e Armağan, C. I, İstanbul 2003, s. 615-616.

denetim hakkı kapsamında; sermayenin en az onda birini, halka açık anonim şirketlerde yirmide birini oluşturan pay sahipleri ya da itibari değeri toplamı en az bir milyon Türk Lirası olan pay sahipleri üç ay içinde özel denetçi talebini mahkemeden yapabilirler.

2.2. Yükümlülükler ve Yükümlülükleri Yerine Getirmemenin Sonuçları

2.2.1. Pay Bedelini Ödeme

Pay bedelini ödemedi pay sahibi olunabilmesi mümkün değildir⁴⁵. Sermaye koyma borcu olarak da adlandırılan bu yükümlülük şirketin kuruluşunda ve sermaye artırım durumlarında gündeme gelir. Sermaye koyma borcu, pay bedeli ödenmediği ya da bu payların devredilmediği veya ıskat müeyyidesi işletilmediği süre boyunca devam etmektedir. Burada borçlu kural olarak pay defterindeki kayıtlara göre belirlenir⁴⁶. Anonim ortaklıklarda payın devri serbest olmakla beraber, bedeli tamamen ödenmemiş bir pay veya hisse senedinin devri için anonim ortaklığın muvafakati zorunludur. Pay sahibinin pay bedelini ödemediği takdirde şirkete karşı tüm malvarlığı ile sorumludur. Pay sahibi, pay bedelinin tamamını ödedikten sonra şirket tüzel kişiliğine ve şirketten alacaklı olanlara karşı herhangi bir sorumluluğu kalmamaktadır

Bu borcun sermaye nakdi şeklinde yerine getirilmesi mümkün olduğu gibi aynı şekilde de ifa edilmesi mümkündür. TTK md.343/1'e göre nakdi sermaye harici getirilenlerin değeri bilirkişiler tarafından takdir edilir. TTK md. 342/1'e göre aynı sermaye olarak getirilenlerin şirket bilançosunda nakit şekilde değerlendirilebilir ve devredilebilir olması zorunludur. Bu nedenle kişisel emek, mesleki deneyim ve ticari itibarın sermaye şeklinde kabulü mümkün değildir. Çünkü bunlar bilançoda değerlendirilemez ve devredilemez⁴⁷.

TTK md.480/1 uyarınca pay sahibi için pay bedelini ve primli ihraç halinde payın itibari değerinden fazla bir borç söz konusu olamaz. Doktrinde buna "tek borç ilkesi" denmektedir⁴⁸. Bu ilke kapsamında pay sahibi için bilanço zararlarının kapatılması, şirket için ihtiyaç görülen fon

---

⁴⁵TEKİNALP Ünal, Ortaklıklar Hukuku, C.I.2.bası, İstanbul 1975, s 485.

⁴⁶ÇAMOĞLU/(POROY / TEKİNALP), prg.559, s. 368.

⁴⁷KARAHAN Sami, Şirketler Hukuku, Mimoza Yayınları, 27. Bası, 2015 Eylül, s 688; İMREGÜN Oğuz, Anonim Ortaklıklar, İstanbul 1968. s 20, PULAŞLI, Şirketler Hukuku Genel Esaslar, s 372.

⁴⁸KARAHAN, Şirketler Hukuku, s 687; TEKİNALP/POROY/ÇAMOĞLU, Ortaklıklar Hukuku I, N.1020, s 520.

kaynaklarının temin edilmesi, kefil olması ya da ortaklık lehine garanti vermesi gibi borçlar söz konusu olamaz⁴⁹.

Tek borç ilkesi için kanun kapsamında iki tane istisnanın getirilmesi mümkündür. Primli paylar birinci istisna iken ikincil yükümler ikinci istisnadır. Payın itibari değerinden daha yüksek bir bedelle çıkarılması halinde itibari değer ve payın çıkarıldığı değer arasındaki fark prim veya agio olarak isimlendirilir⁵⁰. Payların primli çıkarılması şirkette esas sözleşmesi kapsamında olabileceği gibi genel kurul karar ile de olabilir. Ancak TTK md.347 gereğince malvarlığının korunması ilkesi uyarınca nominal değerden az pay çıkarılmaz. Primli pay anonim ortaklıkça çıkarılan payların piyasa itibari değerinin üzerinde satılması olanağının olduğu hallerde mümkündür. Primli payın öngörülmesi yalnızca anonim şirkete aittir. Pay sahibi itibari değerden fazla bir bedelle payını satsa bile bunun Agio olduğu söylenemez.

İkincil yükümler tek borç ilkesinin ikinci bir istisnasıdır. Anonim ortaklıklarda pay sahipleri sermaye verme borcu haricinde içeriği para sayılmayan bir kısım edimleri yerine getirme borcu altına girebilirler⁵¹. Buna ikincil yani tali, ek yükümlülük denir. Bu yükümlülükte öne çıkan en önemli özellikler; pay ödeme borcundan bağımsız olması, içeriğinin para dışında bir şey olması ve belirli periyotlarla tekrarlanmasının mümkün olmasıdır⁵². İkincil yükümlülük için esas sözleşmede hüküm olması gerekir ve sermayenin bütününe oluşturan pay sahiplerinin ya da temsilcilerinin oybirliği ile esas sözleşmede bu konuda bir değişiklik yapılabilir.

TTK 127/1.maddesine göre para, alacak, kıymetli evrak ve sermaye şirketlerine ait paylar, fikri mülkiyet hakları, taşınırlar ve her çeşit taşınmazlar, taşınır ve her çeşit taşınmaz, kişisel emek, ticari itibar, ticari İşletmeler, haklı olarak kullanılan devredilebilir sanal ortamlar, alanlar, adlar ve işaretler gibi değerler, maden ruhsatnameleri ve bunun gibi ekonomik değer olan diğer haklar, devrolunabilen ve nakden değerlendirilebilen her türlü değer sermaye borcu kapsamındadır.

---

⁴⁹TEKİNALP/POROY/ÇAMOĞLU, Ortaklıklar Hukuku I, N.1019, s 519.

⁵⁰AYTAÇ Zühtü. Sermaye piyasası hukuku ve hisse senetleri. Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1988 s 185, İMREGÜN Oğuz, Anonim Ortaklıklar, İstanbul 1968 s 294

⁵¹BİRSEL Mahmut. T, Anonim Şirketlerde Tali yüküm, BATIDER, Haziran 1976, Cilt VIII sayı 3, s 41-50.

⁵²BİRSEL, s.41.

Sermaye koyma borcunu kendisine tanınan süre içinde yerine getirmeyen pay sahibi aleyhine icra takibi, gecikme faizi, cezai şart ve ıskat gibi yollara başvurulması mümkün olduğu gibi pay sahibinin şirketten çıkarılmasının ve şirketin feshine de karar verilebilir. Pay sahibi tüm malvarlığı ile sorumludur. Pay sahibi aleyhine gidilecek yola yönetim kurulu karar verir.

2.2.2. Sadakat Yükümlülüğü

Bir kimse için gösterilen kesintisiz, güvene dayalı ve samimi bağlılık sadakat olarak adlandırılabilir⁵³. Şirketler hukuk için ise sadakat borcu kavramı daha geniş şekilde ifade edilebilir. Buna göre sadakat borcu; şirketteki pay sahipleri için esas sözleşmede tespit edilen gaye gözetilerek çalışarak, bu maksada erişilmesine engel olacak her türlü eylemden kaçınmak şeklinde açıklanabilir. Bu davranış biçimi pay sahipleri için bir yükümlülüktür⁵⁴. Bu vafına göre kural olarak şahıs unsurunun daha öne çıktığı kolektif, komandit ve adi şirkette uygulama alanı olan sadakat borcu anonim ortaklıklarda somut bir borç olarak açıklanmamaktadır. Böyle bir durum da pay sahiplerince şirkete ait müşterek hedefin görmezden gelinilebileceği ve bu hedefin gerçekleşmemesi yönünde davranışlar sergilenebileceği manasına gelmez⁵⁵. Ancak pay sahipleri yasa, esas sözleşme ya da genel kurul kararı ile taraflarına verilen hakları kullandıktan sonra bunun sonucunda şirketin zarara uğraması ihtimali de sadakat borcunun ihlali olarak görülemez⁵⁶. Bununla beraber genel kurul ve yönetim kurulundan temin ettikleri kararlara istinaden şirket defterleri ile belgelerini inceledikten sonra, pay sahiplerinin elde ettikleri bilgileri açıklamaları sadakat yükümlülüğünün ihlali olarak değerlendirilebilir⁵⁷.

Şahıs şirketlerinden ayrı olarak rekabet yasağına tabi olmayan ve şirketin sırlarına da vakıf olma olanağına sahip olmayan pay sahiplerinin sadakat yükümlülüğünden bahsedilemez. Buna göre de pay sahipleri anonim ortaklığa destek olmak ve şirketle rekabetten kaçınmak mecburiyetinde değillerdir⁵⁸. Rekabet yasağı yönetim kurulu üyeleri için söz konusudur.

---

⁵³ **NOMER Füsün**, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Sadakat Yükümlülüğü, İstanbul,1999, s.5.

⁵⁴ **KARAHAN**, Şirketler Hukuku, s 696.

⁵⁵ **NOMER**, Anonim Ortaklıkta Sadakat Yükümlülüğü, s 10.

⁵⁶ **KARASU Rauf**, TTK'ya Göre Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı, BATIDER, Ankara 2000, Cilt XXIII-Sayı 2, s 93.

⁵⁷ **KARAHAN**, Şirketler Hukuku, s 696.

⁵⁸ **TEKİNALP/POROY/ÇAMOĞLU**, Ortaklıklar Hukuku, N. 1091s 510.

Sadakat yükümlülüğünün anonim şirketlerde uygulama alanından biri de oy hakkının kullanımı ile ilgilidir. Kural gereği oy kullanmada serbest olan pay sahibi borç nedeni ile belli hallerde belli yönde oy kullanma borcu altına girebilir. Böyle bir yükümlülük için ölçülülük, gereklilik değerlendirmelerine göre hareket edilmelidir.

Şirket sırları ile ilgili sadakat yükümlülüğüne aykırı davranan pay sahibinin ortaya çıkacak zararlardan sorumluluğu ile ilgili eski TTK md.363/2'de bir düzenleme bulunuyordu. Pay sahibi para cezası ve hapis cezası ile karşı karşıya kalabiliyordu. Yeni TTK'da bu maddenin karşılığı yeni bir düzenleme getirilmediği gibi gerekçede de bir açıklama yapılmamıştır. Bunun sebebi olarak yeni kanun ile birlikte pay sahibinin şirket sırlarına erişiminin engellenmesi olarak açıklanmıştır⁵⁹. Yeni TTK'da böyle bir düzenleme bulunmadığı için TTK md. 340 gereği esas sözleşmeye dahi pay sahibi için aynı sorumluluğun getirilemeyeceği belirtilmiştir⁶⁰.

---

⁵⁹**KENDİGELEN Abuzer**, Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, Onikilevha Yayınları, 3. Bası, İstanbul, 2016., s. 339 vd.

⁶⁰**TEKİNALP (Poroy/Çamoğlu)**, Ortaklıklar II, N. 1093.

SONUÇ

Anonim şirketler ifa ettikleri fonksiyon ve yapıları bakımından diğer şirketlere göre kapsamlı farklı özellikleri bünyesinde barındırır. Ancak en esaslı özelliği kişisel unsurların diğer şirketlere nazaran asgari seviyede yer almış olmasıdır. Ayrıca sermayenin korunması ilkesi kapsamında pay sahibin hak ve borçlarının tesisi sermaye kaynağına bağlanmıştır. Zira sermaye unsuru oldukça önemlidir. Sermaye taahhüdünde bulunmakla pay sahibi şirkete karşı borçlu konumunda yer alır. Sermaye taahhütlerinin ifa edilmemesi ihtimali kapsamında şirket tüzel kişiliği ve alacaklıların zarar görmesini engellemek için TTK'da çeşitli düzenlemeler yapılarak bir kısım yaptırımlar getirilmiştir. Ayrıca anonim şirketlerde pay sahipliği sıfatının getirdiği bir kısım hak ve borçlar bulunmaktadır. Bu hususlar ayrıntılı olarak yukarıda açıklanmıştır.

Anonim şirket tüzel kişiliğinin hem içerde hem de dışarıda yüzü konumunda olan yönetim kurulu, şirketin tüm menfaatlerini de dikkate alarak menfaat dengesini koruyup gözetecek şekilde yönetme sorumluluğu altında bulunmaktadır. Bu kapsamda yönetim kurulu yürütme faaliyetleri yanında temsil faaliyetlerini de yerine getirmekle yükümlüdür. Yönetim kurulu görev ve yetkilerini yerine getirirken şirketin ana faaliyet konusunu gerçekleştirmeye hedeflemeli ve bu hedefe de karar almak sureti ile ilerlemelidir. Yönetim kurulu üyeleri bu sorumluluklarını yerine getirirken yasadan kaynaklanan ve hukuka aykırılığı bulunmadığı sürece esas sözleşme ile öngörülmesi mümkün çeşitli haklara da sahiptir. Ayrıca üyeler için kanun ve esas sözleşmeden kaynaklanan bazı borçlar da aynı zamanda yetki ve hak kapsamında değerlendirilmektedir. Yani bazı haklarını kullanan üyeler aynı zamanda borçların da yerine getirmiş olmaktadır. Bazı istisnalar saklı olmak üzere şahsi haklar bu kapsamda değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

ARSLANLI Halil, Anonim Şirketler, (Umumi) Umumi Hükümler, 1960.

ARSLANLI Halil Anonim Şirketler IV-V, İstanbul, 1961.

ATALAY Oğuz, Anonim Şirketlerde Bilgi Alma ve İnceleme Haklarının Mahkeme Aracılığıyla Kullanılması, Dokuz Eylül Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 18 Özel Sayı 2014, Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ' e Armağan.

AYTAÇ Zühtü, Sermaye piyasası hukuku ve hisse senetleri Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1988.

BAHTİYAR Mehmet, Ortaklıklar Hukuku, Güncellenmiş 13. Bası, Beta Yayınları, İstanbul, Ocak 2019.

BİRSEL Mahmut. T, Anonim Şirketlerde Tali yüküm, Batıder, Haziran 1976, Cilt VIII sayı 3.

BİLGİLİ Fatih/ DEMİRKAPI Ertan, Şirketler Hukuku, 9. Basım, Dora Basım, Bursa, 2013.

ÇAMOĞLU Ersin, Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, 3.Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2010.

ÇEKER Mustafa, Anonim Ortaklıkta Oy Hakkı ve Kullanılması Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, (2000).

DEĞİRMENCİOĞLU AYDIN Nihan, Anonim Şirketlerde Özel Denetim İsteme Hakkı, Legal Yayıncılık, İstanbul, 2015,

DOĞAN, Beşir Fatih, 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanuna Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2011.

DOMANIÇ Hayri, Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması, İstanbul 1988.

GÜNEY Necla Akdağ, Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2010

İMREGÜN Oğuz, Anonim Ortaklıklar, İstanbul 1968.

KARAHAN Sami, Anonim Ortaklıklarda İmtiyazlı Paylar ve İmtiyazların Korunması, İstanbul 1991.

KARAHAN Sami, Şirketler Hukuku, Mimoza Yayınları, 27. Bası, 2015 Eylül.

KARASU Rauf, TTK'ya Göre Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Bilgi Alma Hakkı, BATIDER, Ankara 2005, Cilt XXIII-Sayı 2.

KENDİGELEN Abuzer, Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler (İlk Tespitler), Onikilevha Yayınları, 3. Bası, İstanbul, 2016.

KIRCA, İsmail / ŞEHİRALİ Çelik, Feyzan Hayal/ MANAVGAT, Çağlar, Anonim Şirketler Hukuku, C.1, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Ankara, 2013.

KAYA Arslan, Pay Sahibinin Bilgi Alma ve İnceleme Hakkı, 40. Yılında Türk Ticaret Kanunu, s. 155-161, İstanbul, 1997.

KOÇAK Ahmet Necip Türk Ticaret Kanuna Göre Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu, Yüksek Lisans Tezi,2018 s.172

MOROĞLU Erdoğan, Anonim Ortaklıkta Özel Denetçi, *İÜHFM*, C. XLII, S. 1-4, *Ernst HIRSCH'e Armağan*, İstanbul 1976.

MOROĞLU Erdoğan, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Değerlendirme ve Öneriler, 8. Baskı, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2016.

NOMER Füsun, Anonim Ortaklıkta Pay Sahibinin Sadakat Yükümlülüğü, İstanbul 1999.

OĞUZ İmregün, Erdoğan Moroğlu'na 65.Yaş günü Armağanı, 2. Baskı, İstanbul, Beta Basım Yayım, 2001, s. 260

ÖZMEN Çiğdem, Anonim Şirkette Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu, *YDK Dergisi*, Sayı:3, s. 37

Paşlı Ali, “Anonim Ortaklıkta Özel Denetçi Tayini”, *Bilgi Toplumunda Hukuk*, Prof. Dr. Ünal Tekinalp'e Armağan, C. I, İstanbul 2003.

POROY, Reha/ TEKİNALP, Ünal / ÇAMOĞLU, Ersin, Ortaklıkla Hukuku I, Yeniden Yazılmış 13. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul, 2014.

PULAŞLI Hasan, Şirketler Hukuku Genel Esaslar (Genel Esaslar), 5. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2019.

PULAŞLI, Hasan, Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt I-II-II, 3.Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2018.

TEKİNALP Ünal, Ortaklıklar Hukuku, C.I.2.bası, İstanbul 1975.

TEKİNALP Ünal, Anonim Ortaklıkta Yeni Bağlam Sisteminin Esasları, İstanbul 2012.

TEKİNALP Ünal, Anonim Ortaklığın Bilançosu ve Yedek Akçeleri, 2. Baskı, 1979

TEOMAN Ömer, Anonim Ortaklıklar İntifa Senetleri, İstanbul, 1978.

YANLI Veliye, “Anonim Şirketlerde Kârın Tamamen Devrine İlişkin Bir Tasarruf Yapılabilir mi”, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. LV, S.4, 1997.

YARALI Levent, Şirketler Hukukuna İlişkin Yargıtay Kararları I, Karar-17, Yaklaşım Yayıncılık, Ankara, 2012.

YÜKSEL Bilgin, «Anonim Ortaklıklarda Kâr Dağıtımı ve Kâra Katılan Kişiler.» Ankara: İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, Yayın No:189, 1982.